Expertiseteam
Openbare Ruimte & Mobiliteit

Advies
15 maart 2024

Project: Korte Muiderweg II

5.1, 2, e – voorzitter 5.1, 2, e secretaris 5.1, 2, e

Advies gericht aan: 5.1, 2, e

Het definitieve advies van het Expertiseteam wordt betrokken bij de verplichte finale toets door het Toetsteam OR&M.
Zie voor meer informatie: https://intranet.amsterdam.nl/kennis-beleid/ruimte-economie/verkeer-openbareruim/toetsteam-openbare-ruimte-mobiliteit-(or/
Een Expertiseteam-advies heeft als doel om handvatten te geven voor het maken en onderbouwen van keuzes binnen projecten. Het Expertiseteam is geen besluitvormend orgaan en heeft geen 'vetorecht'.
Een Expertiseteam-advies is nooit te veralgemeniseren tot beleid en altijd alléén geldig voor het betreffende project/locatie.

Vraag

Het project Korte Muiderweg is eerder in mei 2023 een keer langs geweest in het Expertiseteam voor advies over het ontwerp voor de Korte Muiderweg. Destijds is geadviseerd over de indeling van een GOW50 profiel voor het overgrote deel van de route en een GOW30 profiel aan de zuidzijde waar de Korte Muiderweg richting het treinstation van Weesp. Daarnaast is toen geadviseerd om een tweerichtingsfietspad aan te leggen aan de westzijde van de Korte Muiderweg en de brommers de rijbaan van de Korte Muiderweg op te leiden. Na advies van het Expertiseteam is het ontwerp voorgelegd aan het Toetsteam OR&M en zij hebben daarop positief geadviseerd. Het project komt nu terug bij het Expertiseteam voor een tweede advies op het initiële ontwerp en op een door een actiegroep uit de buurt aangedragen alternatief ontwerp.

Het project vraagt advies over:
- Het verschil in verkeersveiligheid op één- en tweerichtingsfietspaden;
- De mogelijkheid om GOW30 in te voeren op een groter deel van de Korte Muiderweg;
- De verkeersveiligheid op de Korte Muiderweg als het op een groter deel GOW30 wordt.

Achtergrond

De ontwikkeling van Weespersluis en een groot deel van de Korte Muiderweg wordt uitgevoerd door een externe partij. De openbare ruimte wordt na aanleg overgedragen aan de gemeente voor beheer.

De bestuurscommissie van Weesp heeft opgemerkt dat een aanzienlijk aantal bomen moet verdwijnen in het voorstel met het tweerichtingsfietspad en dat er weinig participatie heeft plaatsgevonden. Van de 69 bomen kunnen er binnen het plan 30 bomen worden gehandhaafd. Bij deze variant kan door inboet van de kwaliteit van de verharding nog 8-10 bomen worden gehandhaafd. Een actiegroep uit de buurt heeft een alternatief plan voorgesteld waarbij nog eens 18-23 bomen kunnen worden behouden ten opzichte van het plan waar 30 kunnen worden gehandhaafd.

De actiegroep pleit ervoor om het éénrichtingssysteem van de fietspaden te handhaven waardoor meer ruimte voor de bomen wordt gemaakt. Zij beroepen zich hierbij op verschillende onderzoeksresultaten die gaan over de verkeersveiligheid bij één- en tweerichtingsfietspaden. De verkeersveiligheid op fietspaden is de laatste jaren veranderd door de komst van grotere en snellere fietsen. Daarnaast stelt de actiegroep dat het meeste verkeer de weg niet hoeft over te steken, omdat het gaat om doorgaand verkeer tussen Weesp en Muiden. De actiegroep pleit ook voor het invoeren van 30km/u op een groter deel van de weg.

Advies

De bestaande Korte Muiderweg is verouderd en heeft geen toereikende voorzieningen voor de fietsers tussen Muiden en Weesp en de op dit moment weinige bestemmingen langs de weg. Met de aanleg van de nieuwe woonwijk Weespersluis in een nieuwe inrichting van deze oude verbindingsweg noodzakelijk. De weg gaat op dit moment nog vooral door landelijk gebied en krijgt straks aan een zijde meer bebouwd gebied. De ruimte voor de weg is niet onbeperkt voor elk soort profiel en dus moeten er keuzes gemaakt worden voor het meest passende ontwerp voor de Korte Muiderweg.

Het Expertiseteam adviseert om voor de Korte Muiderweg vast te houden aan een GOW50 profiel met een vrijliggend 3,5 meter tweerichtingsfietspad aan de westzijde van de weg. Een rijbaan met een vrijliggend tweerichtingsfietspad is een profiel dat op veel plekken in Amsterdam en in Nederland is aangelegd in dergelijk situaties als de Korte Muiderweg en wordt dan ook beschouwd als een veilige ontwerpoplossing. Het Expertiseteam adviseert daarnaast om het laatste deel van de weg richting Weesp in te richten als GOW30 zoals eerder is geadviseerd in mei 2023.

Het doel van het fietspad langs de Korte Muiderweg is het maken van een goede fietsroute. Het ontwerpen van een goede fietsroute is opgebouwd uit verschillende componenten. Op basis van het SWOV-rapport *Veilige fietsroutes* wordt hierin bijvoorbeeld verschillende zaken aangedragen. Zoals:

- Of de fietsroute vrijliggend is;
- Of de fietsroute zo min mogelijk kruispunten heeft;
- Of de fietsroute zo min mogelijk overgangen en onderbrekingen heeft;
- Of de fietsroute in lengte en reistijd zo kort mogelijk is;
- Of de fietsroute over comfortabele verharding gaat.

De verkeersveiligheid is dus niet het enige belang bij het aanleggen van een goede fietsroute.

Het advies van het Expertiseteam om een tweerichtingsfietspad aan de westzijde van de Korte Muiderweg aan te leggen komt voort uit een aantal overwegingen. De belangrijkste zijn:

- Zowel aan de noordzijde als de zuidzijde sluit het tweerichtingsfietspad aan op een bestaand tweerichtingsfietspad. Dit maakt de route herkenbaar en voorspelbaar voor zowel de fietsers als de automobilisten;
- De meeste bestemmingen langs de Korte Muiderweg zijn aan de westzijde van de weg. Dit maakt de ligging aan de westzijde logischer voor fietsers vanaf Muiden of Weesp;
- Door een tweerichtingsfietspad aan de westzijde wordt het aantal oversteekbewegingen over de 50km/u weg beperkt tot alleen de weinige mensen die een bestemming hebben aan de oostzijde van de weg;
- Op een tweerichtingsfietspad is het onmogelijk dat mensen gaan spookfietsen, omdat fietsen in beide richtingen is toegestaan. Spookfietsen op een eenrichtingsfietspad is erg onveilig, zeker met in achtneming van de toegenomen grootte en snelheid van de hedendaagse fietsen.

Een profiel met aan weerskanten een vrijliggend eenrichtingsfietspad is een alternatief. Dit alternatief kent zowel voordelen als nadelen. Voor het Expertiseteam wegen de voordelen niet op tegen de nadelen. Een aantal voordelen zijn:

- Een afslaande auto hoeft maar rekening te houden met fietsers uit één richting;
- Er ontstaat meer ruimte voor de fietser die in de desbetreffende richting rijdt;
- Er zijn in principe geen tegemoetkomende fietsers die elkaar kunnen aanrijden;
- Fietsers komend vanuit Weesp en met een bestemming aan de westzijde hoeven de weg niet meer over te steken.

In deze variant kunnen daarnaast meer van de huidige bomen worden behouden.

Een aantal nadelen zijn:

- Het aantal oversteekbewegingen over een 50km/u weg zal toenemen. Dit maakt de route minder direct en zorgt voor gevaar. De weg blijft echter wel 50km/u. Zie volgende pagina.

- Het aantal spookfietsers aan de westzijde zal toenemen. Dit is erg gevaarlijk.
- De doorgaande fietsroute wordt onderbroken, omdat gefietst wordt aan weerskanten van de weg.

Zoals eerder benoemd vindt het Expertiseteam de voordelen niet opwegen tegen de nadelen en heeft het dus een voorkeur voor een vrijliggend tweerichtingsfietspad aan de westzijde van de Korte Muiderweg.

Gebiedsontsluitingsweg in 50 of 30 km/u
Het Expertiseteam adviseert om het overgrote deel van de Korte Muiderweg in te richten als een GOW50. Dit zoals eerder voorgelegd in mei 2023. Op basis van de beleidsnota: *Amsterdam veilig en leefbaar, 30 km/u in de stad* is op een groot deel van de binnenstedelijke gebiedsontsluitingswegen 30 km/u ingevoerd als maximale snelheid. Dus van GOW50 naar GOW30. Dit gaat alleen niet op voor de Korte Muiderweg, omdat de weg onvoldoende stedelijk is en het uitstraling aan een kant sterk landelijk blijft. Op basis van beleid is het vasthouden van de maximumsnelheid op 50km/u, en dus niet terugbrengen naar 30km/u, wenselijk wanneer:

- er sprake is van een stedelijk omgeving en er dus weinig of geen directe functies aan de weg liggen; er een grote afstand is tot bebouwing; er een lage dichtheid is en/of geen langzaam verkeer van de straat gebruik kan maken;
- weggedeelten direct aansluiten op wegen met een snelheid van 70 km/u of hoger;
- oversteken voor voetgangers of fietsers niet mogelijk of nodig is of er maar aan één kant van de straat voorzieningen zijn;
- voor de weggebruiker mogelijk een onlogische of onherkenbare situatie ontstaat door te veel overgangen of wisselingen.

Bomen langs de Korte Muiderweg
De Korte Muiderweg is onderdeel van de Hoofdbomenstructuur. Voor de bestaande bomen langs de Korte Muiderweg heeft het project een Bomen Effect Analyse (BEA) laten doen. Uit deze analyse is gebleken dat de groeicondities voor de bestaande bomen niet goed zijn doordat de bomen niet diep zijn geworteld en gehinderd worden door de bestaande fundering. Hierdoor worden de bomen meer kwetsbaar voor o.a. stormen. Het verplaatsen of verschuiven van de bestaande bomen is hierdoor ook niet mogelijk gebleken, mede omdat ze al erg hoog zijn. Daarnaast hebben de bestaande bomen ook een negatieve invloed op de bestaande verharding door wortelopdruk.

Bij het planten van nieuwe bomen kan de groeiplaats worden verbeterd zodat de boom meer ruimte heeft, dieper kan wortelen en niet wordt gehinderd door de onderliggende fundering. Hierdoor is de nieuwe verharding ook beter beschermd tegen opdruk door boomwortels. Vanuit kostenoverweging (kosten-baten analyse) is het dus ook een overweging om nu meer bomen die slecht zijn geworteld weg te halen zodat de nieuwe verharding langer behouden kan worden.

Het Expertiseteam adviseert het project om bij het behoud of bij het nieuw aanplanten van bomen te onderzoeken wat de levensvatbaarheid is van de bestaande bomen voor de lange termijn bij het voorliggend ontwerp. Houd hierbij rekening met de groeipotentie van bestaande en nieuw aan te planten bomen. Als een behouden boom over een aantal jaar toch onvoldoende groeipotentie blijkt te hebben in het nieuwe ontwerp (met nieuwe ondergrond) is het zonde dat er geen nieuwe boom is aangeplant met geoptimaliseerde groeicondities en dus beter kan uitgroeien tot een volgroeide boom. Het Expertiseteam adviseert dan ook om waar mogelijk de ruimte voor een geschikte groeiplaats te reserveren voor wanneer op de plek van een bestaande boom toch een nieuwe boom moet komen.

In verband met de Hoofdbomenstructuur langs de Korte Muiderweg is het bij de aanplant van nieuwe bomen van belang dat er bomen met de juiste boommaat worden ingezet. Het Expertiseteam adviseert hiervoor gebruik te maken van het Handboek Groen van de Puccinimethode.